

Faglig Beretning 2022

Projektets titel

Økologiske spisekartofler – klimaguld fra muld til mund

Tilskudsmodtager

Navn : Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S
CVR nr. : 42543799
Adresse : Agro Food Park 26, 8200 Aarhus N
Hjemmeside : www.icoel.dk

Den faglige beretning giver efter min opfattelse et retvisende billede af tilskuddets anvendelse, og anvendelsen af tilskuddet er i overensstemmelse med projektansøgningen og fondens tilsagn.

Dato **Titel, navn og underskrift**

14.02.2023 Direktør Kirsten Holst

1. Projektets titel

Økologiske spisekartofler – klimaguld fra muld til mund

2. Den samlede projektperiode, uanset om projektet er etårigt/flerårigt

Projektstart: 01.2022 **Projektafslutning:** 12.2022

3. Projektleder

Titel og navn: Specialkonsulent Sidsel Birkelund Schmidt

4. Projektet set i forhold til fondens indsatsområder jf. strategien

Marker hvilket indsatsområde jf. fondens strategi, projektet hører under. Hvis projektet hører under flere indsatsområder, angives det primære indsatsområde.

- Styrkelse af konkurrenceevnen ved forbedring af kvalitet og udbytte gennem effektivisering af avlen
- Fremme af en miljømæssig forsvarlig og bæredygtig produktion
- Udvikling af metoder og viden, der kan forbedre avlernes driftsledelse
- Udvikling af avlssystemer og produkter
- Formidling af information til avlere og forbrugere, herunder afsætningsfremme

5. Projektets formål og mål, jf. ansøgningens punkt 2.2 og 2.3

Projektets formål var at undersøge og fremme kendskabet til klimapåvirkningen af økologisk kartoffelproduktion og formidle økologiske spisekartoflers fremtidige berettigelse som klimavenlig fødevarer. Projektets mål var at øge vidensniveauet om klimaoptimering af det dyrkningsmæssige håndværk i økologisk spisekartoffel-produktion og gennemfører målrettede formidlingsindsatser, der understøtter økologiske spisekartoflers berettigelse som klimavenlig, smagfuld fødevarer med mangfoldige anvendelsesmuligheder.

6. Projektets hovedaktiviteter i bevillingsåret

De gennemførte aktiviteter beskrives. Beskrivelsen skal være kort og samtidig give et retvisende billede af de gennemførte aktiviteter og dermed tilskuddets anvendelse. Detaljeringsgraden skal være på niveau med beskrivelsen i ansøgningen.

Beskrivelsen skal omfatte eventuelle titler på arbejdsplaner/indsatser og aktiviteterne herunder beskrives.

AP1: Klimaaftryk fra den økologiske kartoffelproduktion

Der er i denne arbejdsplan udført fem klimahandlingsplaner hos fem forskellige landmænd med kartoffelproduktion. De fem klimahandlingsplaner er udarbejdet ved brug af klimaværktøjet ESGreenTool og er samlet i en rapport med beskrivelse af hver enkelt bedrift, inklusive beskrivelser af udvalgte klimatiltag og effekter af de enkelte tiltag på resten af bedriftens praksis i dialog med bedriftens ejer. De udarbejdede klimahandlingsplaner indgår i et samlet notat, der beskriver klimaaftrykket fra den økologiske kartoffelproduktion og de parametre, der har størst betydning for kartofflens produktaftryk. Afslutningsvis er der udarbejdet en video med en kartoffelavlser, der har fået udarbejdet en klimahandlingsplan, om de tiltag, der kan iværksættes på netop denne bedrift for at mindske klimaaftrykket.

AP2: Marketingsstrategi og formidling af den økologiske spisekartoffel

Det er i denne arbejdsplan, i samarbejde med Økologisk Landsforening, Salling Group og marketingsfirmaet 727 foretaget en situationsanalyse samt undersøgt barrierer for unges forbrug af økologiske spisekartofler, herunder en undersøgelse af, hvad der karakteriserer unges madvaner, og hvad der påvirker dem, for slutteligt at komme med en anbefaling til, hvordan værdikæden understøtter den økologiske spisekartoffels rejse tilbage på de danske tallerkener, bl.a. gennem hyldesvirper, sameksponering med komplementærvarer i butikkerne mm.

AP3: Fornyelse, videndeling og samarbejde i den økologiske kartoffelbranche

I denne arbejdsplan blev der faciliteret to netværksmøder, et sommerarrangement på Skiftevær Økologi, hvor der blev set nærmere på 13 forskellige kartoffelsorter i et markforsøg, samt vendt den nyeste viden og aktuelle succeser og udfordringer i den økologiske kartoffelproduktion, holdt faglige indlæg, og afslutningsvist faciliteret dialog om kommende netværksmøder. I december blev der afholdt en kartoffel minikonference for repræsentanter fra hele kæden af avlere, rådgivere, grossister, detail, og specialister. Som afslutning på dagen blev dagens opmærksomhedspunkter i produktionen drøftet, og det blev diskuteret, hvordan samarbejdet i branchen kan styrkes for at understøtte bedre vidensdeling, produktion og afsætning i fremtiden. Der var stor tilslutning til fremtidige netværksmøder og opbakning til, at der fremadrettet skal arbejdes på at få økologiske spisekartofler med som en del af danske kartoflers årlige Store Kartoffeldag, hvor der kan diskuteres fællespunkter og udfordringer for hele kartoffelbranchen.

7. Projektets opnåede leverancer – opsamling på bevillingsåret

Med leverancer menes de umiddelbare output skabt i projektet. I forsknings- og udviklingsprojekter kan det fx være forsøg, analyser, udredninger, forskningsrapporter. I formidlingsprojekter kan det fx være markdemonstrationer, dyrkningsvejledninger og artikler.

Opsummer i punktform de projektnære leverancer, som er skabt i bevillingsåret. 1-2 linjer pr. leverance.

Oplys om der er planlagte leverancer, jf. ansøgningen, som ikke blev leveret, og årsagen hertil.

AP1: Klimaaftryk fra den økologiske kartoffelproduktion

- Der er udarbejdet fem klimahandlingsplaner for fem forskellige bedrifter med økologisk kartoffelproduktion
- Et notat, der dybdegående beskriver de ovennævnte fem klimahandlingsplaner og estimerer klimatal for den økologiske kartoffelproduktion samt indsatsområder samlet for bedrifterne
- En film, der beretter om en landmand der har fået lavet en klimahandlingsplan, og hvilke konkrete tiltag der kunne udføres på landmandens bedrift.

AP2: Marketingsstrategi og formidling af den økologiske spisekartoffel

- Der er udarbejdet en præsentation, der beskriver marketingsstrategien og barrierer og perspektiver, for at få kartofflen tilbage på danskernes tallerkener.

AP3: Fornyelse, videndeling og samarbejde i den økologiske kartoffelbranche

- Afholdelse af to netværksarrangementer. Et sommerarrangement med tur i marken, og et vinterarrangement afholdt som en minikonference. Der blev skrevet en artikel fra sommerarrangementet, hvor også en økologisk kartoffelavler blev interviewet.
- Der er udarbejdet en drejebog for kommende netværksarrangementer efter kartoffelbranchens ønsker og mål, der blev diskuteret på de to netværksarrangementer.

8. Projektets hovedresultater

Beskriv kort de væsentlige erfaringer og viden, der på nuværende tidspunkt er opnået i projektet.

Vurdering af hovedresultater set i forhold til projektets formål og mål

Et vigtigt resultat opnået i projektet er dels en opsummering af tre hovedområder/faktorer der, på basis af de fem udførte klimahandlingsplaner, har størst betydning for kartofflens produktaftryk, nemlig andelen af lavbundsgrunde i sædskiftet, andelen af efterafgrøder og kløvergræs i sædskiftet, samt udbyttet pr. ha for kartoffelproduktionen. Dertil situationsanalysen af danskernes madvaner i forhold til kartofler, og undersøgelse af, hvordan kartoffelbruget kan øges ved fælles indsats. Dette understøttes af netværksmøderne og deres vigtighed for branchen i forhold til, hvordan der i fællesskab arbejdes med udfordringerne for hele kartoffelbranchen.

9. Offentliggørelse, formidling og videndeling

Opsummer i punktform den gennemførte eller planlagte offentliggørelse, formidlingen og videndeling af projektets leverancer og resultater. Dette punkt er navnlig møntet på forsknings- og udviklingsprojekter med hjemmel i kapitel 3, hvor der fremkommer ny viden. For projekter med hjemmel i jf. kapitel 2 om støtte til videnovertagelse og informationsaktioner samt rådgivning, er formidlingsaktiviteter projektets kerne og skal navnlig være beskrevet under punkt 6 om projektets aktiviteter.

Formidling er foretaget gennem videoer, artikler, SoMe opslag og annoncering via Innovationscenter for Økologisk Landbrugs hjemmeside og nyhedsbrev, som pt. har 1200 abonnenter. Udvalgte formidlingsaktiviteter er listet nedenfor.

- Youtube video: Klimahandlingsplan hos økologisk kartoffelavler ([Klimahandlingsplan hos økologisk landmand og kartoffelavler Søren Just - YouTube](#))

Kartoffelafgiftsfonden

- Avisannonce i effektivt landbrug, storskærm annoncering, Facebook opslag og annoncering er foretaget for de to netværksmøder afholdt på hhv. Skiftevær økologi og som kartoffel minikonference hos Innovationscenter for Økologisk Landbrug.
- Artikel: Klimavenlig knold - kartofflen fortjener et bedre image
- To netværksmøder afholdt – videndeling.

Projektets leverancer findes på projektets hjemmeside: <https://icoel.dk/om-os/projekter/kartoffelafgiftsfonden/2022/oekologiske-spisekartofler-klimaguld-fra-muld-til-mund/>

For forskning- og udviklingsprojekter med hjemmel i kapitel 3 i aktivitetsbekendtgørelsen

Linket til tilskudsmodtagers hjemmeside, hvor offentliggørelse sker jf. kravet herom i fondens tilsagn, indsættes. Bemærkninger i relation hertil kan indsættes fx en bemærkning om, hvad der er offentliggjort på sitet.

10. Projektets forventede effekter

Projektets forventede effekter for kartoffelavlere og for samfundet som helhed beskrives, herunder vurdering af tidshorisont. Hvis muligt så kvantificer gerne effekterne.

Har forventningerne til effekterne ændret sig?

Det kræver handling på tværs af kartoffelbranchen at opnå kartofflens fulde potentiale. Anbefalinger for at få kartofflen tilbage på danskernes, og især de unges tallerkener, er synliggjort og kommunikeret i projektets marketingsstrategi, og der er taget udgangspunkt i opfølgende arbejde på netværksmøderne. Der skal løftes i samarbejde, og der er skabt god dialog og nye netværksmuligheder for branchen på de to afholdte netværksmøder. Der er angivet konkrete tiltag i forhold til at de økologiske kartoffelavlere fremadrettet kan få indlæg relevante for økologien med på Store Kartoffeldag, idet der er skabt mulighed for fremover at lave en fælles dag for alle kartoffelavlere med målet at få flere kartofler tilbage på de danske tallerkener.

11. Tilfredshed med projektets gennemførelse

I hvilken grad gælder det oplyste udsagn? Spørgsmålet henviser til helhedsopfattelsen af projektets forløb.

	Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Ved ikke
Projektets gennemførelse har været tilfredsstillende	☒	☐	☐	☐	☐

Uddybning af svaret

Det var et godt projektførløb med stærke ressourcepersoner involveret, hvorfor der er skabt gode input, og der var positiv opbakning fra branchen til at drive tingene videre efter endt projektførløb.